

Prof. dr. Marijan Pavčnik:

Teorija prava (izbrana poglavja)

1. Program

1.1. Narava prava. Teorija prava in pozitivnopravne znanosti. Metode pravnih znanosti. Dogmatična metoda. Aksiološka metoda. Sociološka metoda. Zgodovinskopravna metoda. Primerjalnopravna metoda. Vprašanje predmetne in (ali) metodološke čistosti prava. Pomen metodološkega pluralizma.

1.2. Zgodovinska razsežnost prava. Pomen pravnega izročila in odgovorno pravno odločanje. *Ius est ars boni et aequi* [Pravo je spretnost najti dobro in primerno (pravično)].

1.3. Pravo kot najstveni pojav. Pravno pravilo in pravno načelo kot temeljni najstveni sporočili. Narava in pomen pravnih načel (npr. načela vestnosti in poštenja v civilnem pravu). Temeljne pravice kot pravna načela. Načelo sorazmernosti kot temeljno pravno načelo. (Ne)določnost pravnega jezika v posameznih pravnih panogah (npr. v civilnem, kazenskem in upravnem pravu).

1.4. Pravo in država. Zgodovinski, državnopravni in primerjalnopravni vidiki pravne države. Pravna država kot vladavina prava.

1.4. Pravo, ideologija in politika. Relativna samostojnost prava in njegovo obojestransko razmerje do ideologije in politike.

1.5. Pravo in morala. Moralnost prava in strogo razločevanje med pravom in moralo. Opazovalčev in igralčev pogled. Moralna kritika prava.

1.6. Značilnosti modernega prava. Stopnjevitost pravnega reda. Pomen pravne (sodne) prakse in uzakonjenega (kodificiranega prava).

1.7. Pravičnost in pravo. Materialna, formalna in postopkovna pravičnost. Pravičnost in pozitivno pravo. Pravičnost v zakonu in pred zakonom.

Temeljna merila postopkovne pravičnosti. Socialna pravičnost in pravna država.

1.8. Iskanje pravno pravilne odločitve. Naravnopravno in (ali) pozitivnopravno argumentiranje. Vprašanje temeljne pravne norme. Iskanje tretje poti, ki je onkraj naravnega prava in pravnega pozitivizma.

2. Literatura:

2.1. Obvezni viri:

Aleš Novak: Alkimija prava: Ronald Dworkin in sodnikovo ustvarjanje pravičnosti (uvodna študija), v: Ronald Dworkin: Izbrane razprave. Ljubljana 2010, str. 11-80.

Marijan Pavčnik: Teorija prava. 4. izd. Ljubljana 2011, 2. poglavje (Vrste in metode pravnih znanosti), 12. poglavje (Pravo in vrednote) in 13. poglavje (Pogledi na naravo prava).

Marijan Pavčnik: Argumentacija v pravu. 3. izd. Ljubljana 2013, str. 123-183, str. 198-216 (Nadaljnje razvijanje zakona in prava).

Marijan Pavčnik: Narava pravne države in njene prvine, v: Marijan Pavčnik (ur.): Pravna država. Ljubljana 2009, str. 29-55.

Marijan Pavčnik: Ustavnoskladna razlaga (zakona), v: *Marijan Pavčnik, Aleš Novak* (ur.): (Ustavno)sodno odločanje. Ljubljana 2013, str. 65-101.

Marijan Pavčnik: Zakonsko (ne)pravo, v: Zbornik za Alenko Šelih. Ur. M. Ambrož, K. Filipčič, A. Završnik. Ljubljana 2013, str. 43-58.

Leonid Pitamic: Na robovih čiste teorije prava (An den Grenzen der Reinen Rechtslehre). Ur. in spremna študija: Marijan Pavčnik. Ljubljana 2005. - *Vsakdo naj si po svoji presoji izbere eno razpravo iz tega dela.*

Gustav Radbruch: Filozofija prava. Ljubljana 2001. Ponatis: Ljubljana 2007, str. 63-69, str. 268-270, str. 271-281. - *Vsakdo naj si po svoji presoji izbere tudi eno poglavje iz posebnega dela tega dela* (str. 161-247).

Pojasnilo: *V dogovorom z nosilcem predmeta je navedeno obvezno literaturo mogoče nadomestiti z eno ali dvema tujima monografijama oziroma z ustreznim številom razprav.*

2.2. Obvezna izbrana razprava (vsakdo naj si po svoji presoji izbere ustrezno razpravo ali ustrezno poglavje iz navedenih del):

Hans Kelsen: General Theory of Law and State. Cambridge – Massachusetts 1945.

Hans Kelsen: Čista teorija prava. Uvod v problematiko pravne znanosti. Ljubljana 2005.

Lon L. Fuller: The Morality of Law. Revised Edition. New Haven, London 1969 (ali kasnejši ponatise).

Ronald Dworkin: Law's Empire. London 1986.

Joseph Raz: The Authority of Law. Oxford 1986. 2. izd.: 2009.

Jean-Louis Bergel: Théorie générale du droit. 2. (ali kasnejše) izd. Paris 1989.

H. L. A. Hart: The Concept of Law. 2. izd. Oxford 1994.

Klaus F. Röhl: Allgemeine Rechtslehre. 2. izd. Köln 2001.

Arthur Kaufmann; Wienfried Hassemer; Ulfrid Neumann (ur.): Einführung in Rechtsphilosophie und Rechtstheorie der Gegenwart. 8. izd. Heidelberg 2011.

James Penner, David Schiff, Richard Nobles (ur.): Jurisprudence and Legal Theory. Oxford, New York 2005.

Jules Coleman, Scott Shapiro (ur.): Jurisprudence and Philosophy of Law. New York 2004.

Marijan Pavčnik, Aleš Novak (ur.): (Ustavno)sodno odločanje. Ljubljana 2013.

Aleksander Peczenik: Scientia Juris. Dordrecht etc. 2005.

Neil MacCormick: Institutions of Law. Oxford, New York 2007.

Aristotel: Politika. Prevod: Matej Hriberšek. Ljubljana 2010.

Ronald Dworkin: Izbrane razprave. Ljubljana 2010.

Andrei Marmor: Philosophy of Law. Princeton, Oxford 2011.

Stephan Kirste: Einführung in die Rechtsphilosophie. Darmstadt 2010.

Arthur Kaufmann. Uvod v filozofijo prava. Dodatek: *Aleš Novak, Marijan Pavčnik*. Ljubljana 2013.

Bernd Rüthers: Die heimliche Revolution vom Rechtsstaat zum Richterstaat. Verfassung und Methoden. Tübingen 2014.